

FELVIDÉKI HIRADÓ

POLITIKAI HETILAP

Hirdetéseket felvesz la-
punk kiadóhivatala és az
Általános Tudósító Vi-
déki lapok központi hir-
detési osztálya Budapest
VII., Erzsébet-kört 41.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér
Nyilttér sora 40 fillér

A tót nemzetiségiek első parasztgyűlése.

Hodza és Szkicsák, ez a köznépre agyarkodó két képviselő szeptember hó 15-én parasztyűlést hozott össze Budapesten. 22 választókerület volt ott képviselve 88 taggal. Az ott hozott határozat elismerését fejezi ki a nemzetiségi képviselőknek a Házban s azonkívül gyakorolt állásfoglalásukért, küzdelmükért. Az általános, titkos választójog érdekében újabb harcra szólítja föl őket, még pedig a pluralitás elvének kizárásával. Kívánják továbbá, hogy a kormányzat, melyet eddig csak az egyik nemzetiség foglalt le, osztassék meg az ország minden nemzetisége között. E célból az összes demokratikus pártok szövetségét kívánják a ma fennálló rendszer megtörésére.

A tót lapok erről az eseményről úgy írnak, mint amely korszakot alkot a nemzetiségi politika életében. Annak a megnyilvánulását látják benne, hogy a nép tudatára ébredt volna erejének s annak a szerepnek, amely a jövőben a politikai harcok között reá vár.

Tény, hogy 88 parasztyűlést hozott össze Budapesten politikai tanácskozáásra, tény, hogy ezek egyike-másika el is mondta véleményét a fölvetett dolgokról, de sokat von le a dolgok értékéből az a beismerés, hogy a köznép nem a saját jóvoltából, hanem képviselőik meghívására, értsük: rábeszélésére jelent ott meg, s az, hogy a parasztság inkább passzív szemlé-
lője volt az eseményeknek s csak arra szolgált, hogy a fölvetett javaslatokat legyen aki elfogadja.

Parasztyűlésekről tehát a szó tulajdonképpeni értelmezésében beszélni nem lehet. Mert nem a köznép talajában fakadt kívánságok, óhajok hozták azt össze, hanem uraik által beléjük szuggerált szempontok. Ők nem kívántak, azok hallgattak, meghallgatták azt, amit képviselőik nevükben a nép elérendő céljai gyanánt fölállaltak s elfogadták éppen úgy,

mint ahogy ott azok ellenkezőjét is elfogadták volna.

Ennek hatása alatt arról beszélni tehát, hogy a parasztság, tömegéhez mért arányban keresne önmaga érvényesülést a politikában, legalább is korai.

Lekicsinyelni az egész mozgalmat azonban nem volna tanácsos. Mert ha egy ország sorsában nem is figyelemreméltó körülmény, hogy 88 földmives miként vélekedik közállapottainkról, annyi tény, hogy a kezükre játszott eszközök éle folytán az a maroknyi kis sereg könnyen hódíthat azok között, akiknek gondolkodását, érzését a nemzetiségi agitáció már eddig is lefoglalta. Nem azt a 88 embert kell itt tekinteni, hanem az eshetőségeket, melyek a mozgalom kiterjesztésével várhatók.

Erre pedig alapos kilátások vannak. Hodzsákék erre már tervezetet is dolgoztak ki. Eszerint minden választókerület területén megbiznak egy-két embert a titkári teendőök vezetésével s azonfelül minden községben megjelölnek embereket, akik a titkár útján vett parancsok szerint a falu népét irányítanak.

A szervezkedés hálózatától kiterjesztik tehát az egész széles területre, hol a nép saját nyelvél a tótot vallja s a vezetéket odakapcsolják a legkisebb és legeludogottabb helyhez is, hogy az egésznek teljessége, egysége semmiben csorbát ne szenvedjen. Most már az egész gépezetnek működése azt a látszatot fogja viselni magán, mintha a behálózott köznép akarata érvényesülve lenne, amint hogy a köznép mást akarni nem fog és nem is lesz képes, mint amit a titkárok útján a község ügynöke mond. Az egésznek ereje, sulya a nép tömegére nehezdedvén, tekintélyét is innen nyeri majd, sőt látszatra az egész mozgalomnak bizonyos demokratikus jelleget is kölcsönöz azáltal, hogy minden kívánság, törekvés a népre való hivatkozással fog elhangzani majd s minden lépés a nép által követelt lépés gyanánt fog szerepelni.

A valóságban ellenben azon keve-

sek akarata érvényesül majd, akik a nép nyakára ülve tartják a gyeplőt.

Hodzsákék és Szkicsákék nem tudnak többé megelégedni tevékenységük terének szűkre szabott hatáiraival s hódító ultra indultak. Nem elégitik ki többé őket azok a kis botrányok, melyeket választókerületeik területén sürű egymásutánban elrendezni sikerült s szélesebb érvényesülésre törnek.

Most, ha majd hivatkozni kell a népre, arra a mindenható népre, nem fogja választókerületét előrántani csupán, az ma már kevés, hanem megnyom egy gombot a gépezeten s az azt követő pillanatban már egész Felsőmagyarország zsvívjózására mint egy hatalmas kórus kíséri szeretett vezére minden szavát.

Szóval, Hodzsákék a társadalmi szervezkedésnek minden kínálkozó eszközeivel egy szigoruan fegyelmezett tábort akarnak teremteni, amely céljaik elöretolásában tevékenykedjék.

Nem valószínű ugyan, hogy a terv minden pontjában megvalósuljon. Vannak községeink, sőt választókerületeink is, ahol a nemzetiségi izgatásnak most is legnagyobb ellensége a tótot beszélő nép maga, ezeket ígéret, fenyegetés eltántorítani aligha fogja tőlünk. De a legaprólékosabb szerepeknek kiosztása, az egyesek munkakörének meghatározása s különösen a tervezett ügynökségek és titkárságok fölállítására tagadhatatlanul sok új embert fog a nemzetiségek hatáskörébe vonni. Nem az elvek csalhatatlan igazságai révén, hanem az ügynökökkel való sürű, gyakori érintkezés s az izgatás által megteremtett társadalmi kényszer folytán.

Föltűnő a dologban, hogy az egész parasztnozgalmat a turócszentmártoni központ a leghidegebb közönnyel nézte. Annak előkészítésétől, szervezésétől és vezetésétől egyaránt távol tartotta magát, sőt magát nem is képviseltette ott, ahol a nemzetiségi eszméknek a jövőben kilátásba helyezett nagy tervfoglalását vitatták meg. Ennek a tartózkodásnak tudható be az is, hogy Turóc vármegye területéről egyetlen lélek sem volt,

mely ott akár a vezetőséget, akár a népet képviselte volna.

Mindebből az a következtetés szűrhető le, hogy Hodzsákat ebben az esetben a személyes érvényesülés láza kapta el, amely azonban részben a hatalmára féltékeny tuloldal közönnyébe, részben pedig saját telhetetlenségébe fullad.

Tót földmivesek Prágában. A budapesti földmivesgyűléssel szinte egyidejűleg Prágában is volt kirándulás. Budapesten az országunk majd minden tótlatka vidék képviselve volt, Prágában azonban naggyobára csak trencsénmegyeiek voltak. Az elsőnek bevalott célja az igazítás szervezetének kiterjesztése, itt tehát már az ugynevezett üntudatosok szerepeltek; a másik kirándulás azonban a prágai jubiláris kiállítás megtekintésére verődött össze, nyilván azokból az elemekből, a kiknél egy kis prágai lelkesítés szükségére fönforgott még. 22-én érték ezek a prágai pályaudvarra, ahol már tekintélyes tömeg várta, hogy üdvözülhessék tót testvéreiket. A „Čas“ azt írja a fogadtatásról, hogy vendégeket ilyen őszinte lelkesedéssel nem fogadtak ott még soha. Hogy a vendéglátás még a nagyobb fontosságú tót vezérek látogatása alkalmával tapasztaltak is fellümlta, látható, hogy itt a szívélieskedés tisztára a köznép megfogására utazott. Közölkötségen összefogdotak néhány mindenre kész, egyszerű embert s elvitték őket a csehék ölelő karjai közé, ott hadd mámorosodjanak el és együgyűségükben hadd beszéljenek otthon az atyafiaknak a jó cseh testvérekről, az ő nagy gazdagságukról s arról, hogy mindazt a sok jót, drágát és szépet testvéreiesen megosztani is készek, a tótoknak mindezt csak akarások kell.

Rövid időn belül ez a harmadik bucsujárás, amely Magyarországból a cseh-tót egység képzelte fővárosába zarándokol. Ez a harmadik eset, hogy hazánk tótjainak egy-egy része elment rokonszenvét kifejezni azon népi iránt, amelyhez egyébként semmi közük sincsen és elment behódolni olyan eszméknek, amelyek esetleges megvalósulása hazánk állami egységét is a legkomolyabban veszélyezteti. — Nagyon komolyan mérlegelendő körülmény az, hogy országunk egyes lakói kisebb-nagyobb csoportokban nyíltan állást foglalnak ellenük és olyanok mellett, akiknek léteérdeke semmiképpen sem vág össze a mi érdekeinkkel. És amilyen komoly jelenségek azok, olyan komolyan kellene hozzáfogni azok ellensúlyozásához, ha a szükség úgy kívánja, azok megtöréséhez is, mert a haza minden előtt!

Képviselői beszámoló.

(Tudósítónktól)

Körmöczbánya, 1908. szept. 20.

Vizy Ferenc, a körmöczbányai választókörlet országgyűlési képviselője f. hó 20-án a városháza nagytermében szépszámu és intelligens választóközönség előtt tartotta meg beszámolóját.

Már beszéde elején jelezte, hogy a közfelfogásban, de meg a kormányzati politiká-

ban is nagy változás állott be, melynek folytán a hangzatos frázisok és jelszavak helyét a gazdasági boldogulás és általános jólét utáni törekvés váltotta fel. Kenyérért kiált minden társadalmi osztály, mely elég jellemzően mutatja a közhangulatot. — E kívánalmaknak azonban csak az ország gazdasági fejlesztése révén lehet eleget tenni s hogy ezt megtehesstük, ahhoz szorgos, kitartó munkára, társadalmi és felekezeti békére van szükségünk.

Ezért kell, ezért szükséges egy egészséges pártalakulás, melyben az összes hazafias elemek, hazafias pártok elhelyezkedhessenek s kezét kézbe téve, dolgozhasanak az egységes, de különösen a gazdaságilag teljesen független nemzeti állam immár sürgős kiépítésén.

Ugy a szociáldemokrata, valamint a keresztényszocialista pártok működését károsnak és veszedelemeknek tartja. Egyrészt, mert mindkettő nemzetközi, másrészt mert a társadalmi és felekezeti béke megbontásán fáradoznak, veszélyeztetik a nyugodt munkálkodást és ennek révén a kívánatos társadalmi és nemzeti jólét bekövetkezését és megerősödését.

Védelmébe veszi a kormányt, mely egyenlő elbánásban kívánja részesíteni a haza összes polgárait. Visszapillantást vet a jelen ország és országgyűlés harmadfélèves tevékenységére, rámutat annak nemzeti és szociális alkotásaira; az iparvállalatoknak újabb időben beállt ürvendetes szaporodására, melynek nyomán sok ezer munkás fog tisztas kenyérhez jutni.

Felhozza, hogy milyen nehéz helyzetet talált a jelenlegi kormány; mennyi rosszat kellett tovább működtetésének utjából elkarítani, mennyi — a nemzet testén ütött — sebet begyógyítani.

Ehhez járult és járul a letűnt korszak embereinek az áskálódása, a jelen kormány örökös és igaztalan becsmérlése, a nemzet ellenségeinek a felbujtatása, a külföldnek ellentünk való uszítása és elleneink azon állandó törekvése, hogy a koalíciós politika és a függetlenségi párt iránt legfelsőbb helyen bizalmatlanságot keltsenek.

Ha mindezeket figyelembe vesszük, — mondá — lehetetlen a jelenlegi kormánytól a biztos vezetést, a rátermettséget, a legbiztosabb hazafiaságot és önzetlenséget elvitatni, mert hisz látjuk, hogy az üsszetörődött sok nehézség és akadály dacára is az ország állapota normálisnak mondható.

Bizalmat kér ezért a választókerületől egyrészt a kormány számára, másrészt a saját személyének is. Erre a bizalomra most, midőn az országgyűlés és a kormány olyan jelentős és messze jövőbe kiható lépés előtt áll, mint az általános választói jog behozatala, különösen szükség van. Bizalom, összetartás, okos és nemes önmegtagadás nélkül e téren nagyot, a nemzeti államra áldosodat alkotni nem lehet.

Komoly intelmet intéz a választókhöz, hogy vigyázzanak, miszerint az új választói törvény alapján egybehivandó országgyűlésbe csak olyan embert küldjenek képviselőül, a kinek multja tiszta, jelleme ismert, hazafiasága kipróbált, mert nagyobb átok e hazára nem szállhatna, mint egy olyan parlament, melyben a kalandorok serege és a bűn lovagjai terpeszkednének előkelően cinikus ábrázattal.

Ez intelem mély és óriási hatást keltett a jelenlevők között, kik a szeretett és népszerű képviselő egész beszámolóját zajos tetszéssel fogadták.

Ezután a kormánynak is, a képviselőnek is egyhangulag bizalmat szavaztak, Wekerle Sándor kormány- és Kossuth Ferenc pártelnökök pedig táviratilag üdvözölték.

Magyarország és a pánszlávizmus apostolai.

(Mutatvány „Ungarn und die Apostel des Panslavizmus“ című, nemrég megjelent kitéző munkából.)

I.

A csehok és tótok jellemző tulajdonsága az alaptalan gyűlölet. Az ezeréves színekkel átítatott tót fellívásokban azt mondják a vezetők: jaj nektek tótok. Jaj nektek, akik a tótok közt az elégtelenséget szíjtjátok, mert a ti munkátok a régi bűnökre emlékeztet. Dolhany, egy tót író, hivatkozik a németek és franciákra, ahol az irodalom tíz évenként megújodik. A németeknek Götthe óta egy biztos bázison álló irodalmuk van.

A cseh vetés Magyarországon részben kivirágzott, mert voltak és vannak emberek, akik a cseh irodalmat a tótok közt szívesen terjesztik, de ez nem mindig célhoz vezet. Ezért panaszodik egy tót író: amíg sem tudományos akadémiánk, sem tudományos egyesületeink, sem iskoláink nincsenek, amíg a vármegyei kormányzat nem fogja használni a tót nyelvet, egy szóval: amíg a tót nyelv és eszme úgy a magán, mint a közéletben nem fog uralkodni, mindaddig a mi nyelvünk formái és törvényei nem fognak kikristályosodni.

A tótok egy hosszú évezredig nem gondoltak erre. Ők magukat magyar állampolgároknak tartották, amint hogy azok is. Ők nem gondoltak semmiféle elszakadásra. A cseh mozgalmaktól elbóditott vezetők 1842-ben egy nagy deputációk vezettek öfölsége elé és itt említették fel az azóta lépten-nyomon ismételt valótlanságokat, hogy a magyarok úgy nyelvtükkel, mint kulturájukkal a tótokat meg akarják semmisíteni. míg a magyarországi más nemzetiségeknek joguk volt külön-külön kulturát alkotni s így az államhatalomnak kötelessége őket is támogatni. Ugyanzen kerést terjesztette elő 1844-ben Bécsben Hurban és Paulinyi.

Ha a nemzetiségek kérése megvalósulna, ha minden egyes nemzetiség akadémiát, egyetemet, középiskolát alkotna, kérdem én, lehetne-e nagyobb babiloni zűrvazart képzélni, mint amilyent ez okozna? És kié volna ez esetben az ország? Mihamar bekövetkeznék az az eset, hogy a nemzetiségek saját pénzrendszerrel, hadsereggel követelmények! Mindezt megtörtént volna azon esetben, ha nekik a magyarok ellenséges magatartásától kellene védekezniük. És mégis, aki a magyarok jellemét ismeri, egészséges ésszel nem tagadhatja, hogy ezek a legnagyobb béktöréssel viseltetnek egy nemzetiségekkel szemben, mint a kötelezettségek teljesítését tekintve. A magyarok nemzeti egyénisége nemcsak abban nyilvánul, hogy visszatartó, számító és kevéssel megelégedők, hanem az is jellemvonásuk, hogy igen türelmosek. A magyarok ellenségei gyakran felhánylák, hogy ők kazárok, nem tudva, hogy ezzel ők a magyarok

malmára hajtják a vizet, mert hiszen ezen népnél a legmagasabb hivatali állások betöltésére keresztények, zsidók és mohamedánok egyformán jogosítvák. Nem példátlanul áll ez az emberség történetében? Magyarországon sokféle vallás, nemzetiség van s ennek dacára a magyar legvallásosabb állampolgár s a legjobb hazafi — legyen ő bár árvegyei tót — meggyőződése: a haza minden előtt. Az állambatalom jóindulata abban is nyilvánul, hogy a másnyelvű polgárok épp úgy kaphatnak nemességet, épp úgy lehetnek grófok, mint a magyarok s ez azt bizonyítja, hogy az állampolgárok közt anyanyelvre nézve lehet különbség, de más tekintetben nem. A felhceelt tót vezérek egy külön kiváltságot kértek és kérnek ma is: hogy ugyanis a tótság államot alkothasson az államban. Hogy a magyar állam ebbe bele nem megy, csak nagyon természetes. A tótok a magyar állam testén egy oly sebet akarnak ejteni, melynek gyógyításához a magyaroknak egy újabb honfoglalása válnék szükségessé. És nagyon kérdéses, hogy ez az újabb foglalás most sikerülne-e? A mestersegesen szított hazaelenes mozgalmak megakadályozandók s a vezetőket példásan meg kell büntetni. És ha a magyar állam ezt saját fönmaradásának érdekében teszi, ha nem engedi, hogy a magyar koronához tartozó egységes terület felosztassék, teljes joggal jár el, mert mégis csak a magyarok alkottak ezen a területen államot s ezzel megóvták a tótokat attól, hogy őket a germán birodalomba bekebelezzék. Vagy nem tán?

Tekintsk csak a mai Németországot. Talán nem laktak ott szintén tótok? Kik voltak részben Hannover, Holstein, Anhalt, Meklenburg lakosai, poroszok és nagyrészt osztrákok? Eredetileg tótok, akik a német nyelv és kultura által asszimilálódtak. Avagy talán Lipcsét és Drezdát nem tótok alapították, kiknek ott ma már semmi nyomuk sincs? Ez nem más, mint az emberség történelmének folyása, nem más, mint amit Horatius e szavakkal fejez ki: „Melius fit patienta, quid quid corrigere est nefas.“ A magyar állam sohase élt ilyen politikával. A magyar politika álláspontja a nemzetiségekkel szemben az, hogy minden nemzetiség tisztelheti anyanyelvét s ha úgy tetszik, faji jellegét megőrizheti, azonban hit állampolgárnak kell lennie. És az, hogy a nemzetiségeknek alkalmat adnak, hogy az állam nyelvét elsajátítsák, hogy a tótok gyermekeiből előkelő magyar állampolgárok válhatnak, akik hivatálukat épp úgy elláthatják, mint a tőzgyökeres magyarok, ez még talán mégse barbárság. Ily esetben csak kötelességét teljesíti az állam a polgáiraival szemben.

Ha azonban a nem magyar állampolgárok mindent, ami magyar, elutasítanak, saját érdekeik ellen dolgoznak. Így sohase fognak zöldre vergődni, ők olyannál keresnek támaszt, aki maga is mankón jár, a csehok és oroszok megterhelte karjára támaszkodva rá.

Hogy áll jelenleg a tót nemzetiségi kérdés? Épp úgy, mint a 38-as években. A csehok és oroszoktól támogatott fanatikusok vagy önmagukat gazdagító agitátorok ma is azt hangoztatják, hogy a tótság legnagyobb ellenségei a magyarok. És a tömeg, az egyszerű nép azért lát zsarnokot minden állami tisztviselőben, most meg van győződve, hogy a csendőrség a tótok lemezárására van itt és

a tótság adófizetésével még ennek a fentartásához hozzájárul, saját hóhéraitól gondoskodva adógarasaival. A valódi helyzetre, hogy ugyanis a magyarság nem akar magyarosítani, semmi figyelemmel sincsenek az agitátorok s ha ilyesmit állítanak, ez légből van kapva s erre a magyar viszonyokkal ismerős politikus nem ad semmit. Az 1848-iki országgyűlésen helyesen jegyeztetett meg, hogy a tót képviselők csak azért beszélnek, hogy szavaikat az újságok közöljék, ma ehhez hozzátéhetjük, hogy ezek az újságok révén szerzett népszerűsüket részint mint országgyűlési képviselők, részint mint ügyvédek saját érdekeikben kihasználják. Csalódik, ki azt hiszi, hogy az egész tót nép úgy gondolkozik, mint a tót nemzetiségi képviselők. A dolog úgy áll, hogy akkor épp úgy, mint most, háromnegyed részét a tót anyanyelvűeknek nem nemzetiségiek, hanem más politikai párt emberei képviselik. Ebből világosan kitűnik, hogy a tót nemzetiségi képviselők szemtelentül hazudnak s hogy egész Európát meg akarják téveszteni, ha azt állítják, hogy az összes tótok ezt vagy azt akarják. Konstatálhatjuk, hogy ma kevés ilyen fanatikus van, s aki melléjük szegődik, azt kenyérkeresetből teszi: a bizonyítékkal rögtön szolgálni fogok.

Félre paraszt.

Működik az ostornyel.

Sokszor hallottunk már otromba dolgokat oly ficsurok hepciáskodásáról, kiknek egész tevékenysége abban merül ki, hogy egy-egy megrakott szekér kocsisát inzultálják, csak azért, mert az a szegény szekeres nem tért ki gondolatbességgel a szembe jövő uraságnak.

Ha lelkünk egész melyéből elítéltük az ily urhatnáság pofonokban való megnyilatkozását a közönséges halandoknál, mennyivel inkább megrovandó az ily idétlen tetelenség oly egyénél, akinek már foglalkozása hozzá magával a szelid, az emberséges bánásmódot, még azokkal szemben is, akik valamivel nagyobb dolgokkal bosszantják fel, mint a gyors ki nem térs.

De itt adjuk az esetet.

Kleman István rasciei (Nyitra megye) lakos, a következő felháborító dolgokat panaszolta el szerkesztőségünkben:

— Nagyfaluról (Arva megye) körülbelül tizenegy métermázsával terhelt kocsimmal Alsókubin felé tartottam, hogy a gyümölcsön tulajdak. Amint a községet elhagytam, kisértatva egy uri hintó robogott utánam, melyben a nagyfalusi róm. kath. plébános és még egy ur ült, akit személyesen nem ismertem. A hintó utólrve kocsimat, a plébános ur rám kiáltott, hogy térjek ki. Amidőn a sáros uton a nehéz szekérral nem bírtam elég gyorsasággal kiérni, a plébános leugrott a kocsirol s dühösen kikapta az ostort a kezemből s annak nyelvél a lovaimat meg engem is összevissza ver. A verés után kezemnek három napig nem bírtam használni venni.

Megjegyzem még, hogy az ut a találkozás helyén oly széles, hogy akár jobbról, akár balról kényelmesen elhajthatott volna az uri hintó.

Ezuttal minden kommentár nélkül közreadjuk a szegény gyümölcsös kocsis panaszát

s lesz gondunk rá, hogy a most elmondottak eljussanak oda is, hol a plébános urat ezen tettéért kérdőre vonják.

Hála isten, nem élünk már abban a korzakban, hol urak a botozás művészetét felelősség és megtorlás nélkül gyakorolhatták.

△

HIREK.

Hangverseny. A ruttkai hangverseny rendezése felkért a következő meghívó közlésére: „Meghívó a Ruttkán, 1906. évi október hó 3-án, szombaton este 8 1/2 órakor a vasúti állomási I. és II. osztályú éttermeiben a ruttkai róm. kath. templom belső felszerelése javára rendezendő hangversenyre. Belépődíj: Számozott hely az első 4 sorban 1 korona 60 fillér, a többi sorokban 1 kor. 20 fillér, állóhely 80 fillér. Jegyek előre válthatók Ruttkán Gerő Henrik könyvkereskedésében, Turócszentmártonban Moskózi Ferencné könyvkereskedésében és este a pénztárnál. Műsor: 1. Strauss J.: Cigánybáró, Nyitány. Előadja a zenekar. — 2. Várdi A.: Akácvirágok. Zenés költemény. Előadja Veszely Imre ur. — 3. Strauss O.: Nagy egyveleg a Varázskeringő operetéből. Előadja a zenekar. — 4. Liszt F.: Faust keringő. Zongorán játsza Andaltis Irma kisasszony. — 5. Waldteufel E.: Invitation à la Gavotte. Előadja a zenekar. — 6. Dalok. Éneklí Saager Ferencné urasszony, zongorán kíséri dr. Boldis Dezső ur. — 7. Offenbach: Intermezzo a Hoffmann meséiből. Előadja a zenekar. — 8. Magyar dalok. Tárogatón játsza Martinec Károly ur. — 9. Meyerbeer. Nagy ábránd a Hugenották operából. Előadja a zenekar. A zenekari számokat a turócszentmártoni műkedvelők és a ruttkai főműhely egyesítet zenekara adja elő dr. Boldis Dezső karmester vezetésével. Külön meghívók nincsenek. Fellépéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtázza a rendezőség. Főhívjuk műpártoló közönségünk figyelmét erre a hangversenyre. Közkedveltségnek örvendő műkedvelő zenekarunk a ruttkai főműhelyi zenekarral 30 taguvá bővítve, már magában véve elsőrendű zenei élvezetet fog nyújtani. Műsorunk inkább a könnyebb zenét öleli fel, de ebből az irányból csupa kiváló választottak ki. A szólószereplők is mind ismeretesek kiváló képességeikről. Közönségünknek igen megfelelő a hangverseny időpontja is, mert a 8 óras személyvonattal oda lehet utazni, 11 óra 24 percek pedig vissza. Kiemeljük, hogy külön meghívókat nem bocsátott ki a rendezőség, csak falragaszokon s ozton teszi közzé meghívóját.

Utóállítás. A trencsényi hadkiegészítő parancsnokság sorozó bizottsága a folyó hó 21-én tartotta városunkban a havonként szokásos utóállításokat. Az utóállításokon Csóka Lajos honvédelezredes ezuttal utoljára vett részt, mivel néhány nap előtt a nyitrai honvédegyezred egyik zászlóaljának vezetésével bizott meg.

Egyházi zene. Október 4-én, a ruttkai róm. kath. templom szentelésének évforduló napján, délelőtt 10 órakor zenés nagymise fog véget érni. Előadásra kerül: Kempler G-dur miséje és offertórium. Ave Mária, éneklí Brix Sándorka urhölgy.

Áthelyezés. A földmívelésügyi m. kir. miniszter *Laukó* Sándor kir. erdőfelfüggyelőt Besztercebányára helyezte át s helyét *Jausz* József kir. erdőfőtanácsos töltötte be. *Laukó* Sándor erdőfelfüggyelőtől öszinte sajnálattal vesznek búcsút mindazok, kik a távozó erdőfelfüggyelő nem és humanus gondolkozási módját, örökösen sziporkázó lelkét megismerni szerencsésnek lehettek.

Gyászrovat. *Raisz* Béla dr. kir. járásbírókat nyugalom gyász érte. Édesatyja, *Raisz* Ede, nyugalmazott kir. főmérnök, 48/49-iki honvédtámadnagya, a f. hó 21-én szíve-zenvedés után, életének 86. évében csendesen elhunyt. A megboldogult földi maradványai a hó 22-én történt egyházi megáldás után Eperjesre szállítottak és ott tetétek örök nyugalomra a f. hó 24-én délelőtt 10 órakor.

Közigazgatási bejárás. A ruttkai vasuti állomás kibővítésének közigazgatási bejárása a folyó hó 25-én tartatott meg. A közigazgatási hatóság részéről a bejárás helyszínén megjelent *Beniczky* Kálmán alispán és *Ujhelyi* Attila főszolgabíró. A Máv. részéről jelen volt *Göngy* mikolczi üzletvezető és a ruttkai osztálymérnökség. A közigazgatási bejárás után a kibővített rész átadatott a forgalomnak.

Uj lpartelep. Mint tudósítók írja, az elmult heten Stubnyafürdőn új lpartelep létesült. A felső járás néhány tőkepenzes embere, tekintettel a községben bekövetkező nagyob építkezésekre, körülbelül 170 ezer korona alapítókéval nagyobb szabású teglaegetőt létesít, mely a közeljövő építési anyagszükségletét lesz hivatva ellátni.

Balesetek. Sulyos baleset történt a folyó hó 22-én az ujonnan épült turáni mészkő-homokteglagyár iparvágányán. *Facuna* Anna munkásnő, nem egészen józan állapotban a pályamentén dolgozott, hol egy pályakocsi elütötte, ballábát a pályakocsi összeroncsolta. A megsérült asszonyt *Haas* Simon dr. részcsitette első segélyben. Hasonló szerencsétlenség történt a Greiner-féle fűtrésztelepen is, hol egy lezuhanó fatörzs *Mácz* Ferenc jobbkké ujjait zúzta össze.

Bosszu. *Ujhelyi* Attila járási főszolgabíró turáni lakásainak ablakait, azért mert egy táncengedély kiadását megtagadta, eddig ismeretlen tettesek a folyó hó 22-én este beverték. A főszolgabíró megtette a szükséges lépéseket a duhajkodók kiderítése végett.

Tűz volt Kisselmeceen a folyó hó 20-án este hét óra tájban. A község határában *Gego* Pál kisselmecei gazda csúre gyuladt ki s a benne levő 1200 koronára becsült takarmánnyal együtt teljesen elhamvad. A megéjtett tűzvizsgálat kiderítette, hogy a tüzet *Licskó* János kocsis gondatlansága okozta. A vigyázatlan kocsiat a csendőrség feljelentette az ügyészségnek.

Revolveros verekedő. *Danda* István ruttkai fűtőlházi munkás *Rojkó* Alajos munkásársát verekedés közben előrontott revolveréből vállon lötte. A meglőtt ember nyomban összeesett s csak hosszas élesztgetés után tért magához. A tettest a csendőrség letartóztatta, a meglőtt embert pedig lakásán ápólják.

Veszett macska által megmort urnin. Stubnyáról írja tudósítók, hogy a járásban több községben fellépett ebdűh a macskákon is kitört. Egy ilyen veszett macska a f. hó 23-án *Roth* Emil főerdész nejét is megmarta. Az uriaszony még aznap Budapestre utazott, hogy magát a Pasteur intézetben

gyógykezeltesse. Csakugyan itt volna az ideje, hogy a megye területén fellépett ebveszettséget tüzzel-vassal kiirtsuk, hogy ne veszélyeztessék a lakosság nyugalmát. Erre pedig legjobb orvosság az ebek könyörtelen kiirtása s az ebadó alapos felemelése.

Fölhívás a vidéki írőkhoz és irodalomkedvelőkhöz. Széles e magyar hazának száz zajos városában, megannyi kisded falujában szerteszórva ezer és ezer gondolkodó, szemlélő, ítélő elme él; elme, mely ha nem is alkot világra szóló terveket, ha nem is kápráztatja meg bölcsességének fényével a tudatlanok bámuló szemeit, ha nem is terem nemzeteket boldogító, nagy eszméket: mégis kiválk a sok szürke, mindennapi észtehetség közül, mert vannak eszméi, ítéletei, mondásai, melyek értékesek, melyekben van bölcsesség, van logika, van következtetés, de amely eszmék, gondolatok, ötletek legtöbnyire csak addig élnek, míg az azokat megteremtő agy működik; ... aztán elvesznek, elkallódnak az idő mulandóságának, a feledékenységnek örvényes forgatagában. *Ketskés Győző*, az agilis és érdekes irodalmi vállalatairól ismeretes hírlapíró most azon fáradozik, hogy ezeket a veszendő, de értékes eszméket, kiszólásokat, ítéleteket, gondolatokat, ötleteket összegyűjtse és egy aránylag olcsó, de díszesen kiállított album alakjában kiadja. Hogy pedig ezen törekvése sikerre vezessen, föl hívja a vidéki író és tollforgató embereket, gyűjtsék össze saját és általuk ismert érdekes egyének értékes gondolatait s legkésőbb 1908. évi október hó 31-ig okvetlenül küldjék be a szerkesztő címére. (*Ketskés Győző*, *Szekszárd*.) A szöveget félív nagyságu papír egyik oldalára tersék írni s minden befejezett gondolat, kiszólás, ötlet vagy eszme alá a szerző nevét is oda kell jegyezni. Aki levele-re választ óhajt, csatoljon postabélyeget is.

Gyapjувásár. Az évenként szokásos őszi gyapjувásár a folyó hó 25-én tartatott meg városunkban. Ez idén azonban a piacra hozott készlet, ugy mennyiség, mint minőség tekintetében, igen gyenge volt. Ennek oka az, hogy a termelők a gyapjun jó részben már otthon taladtak.

A vasuti váróterem tolvajai. Egy szegény kiszolgált s hazafelé igyekvő katona panaszt emelt a ruttkai csendőrségnél, hogy valaki összes magával hozott holmiját a vasuti váróteremből ellopta. A csendőrség rögtön megindította a nyomozást és kiderítette, hogy a tolvajlást három gőzfűrészi munkás, névszerint: *Sztrapkó* János, *Alács* János és *Lacskó* András követte el. A tetteseket letartóztatták s a helybeli járásbírósaág bürtönébe kísérték be.

Tolvaj csavargó. *Csernek* József helybeli lakos panaszt emelt, hogy alvás közben egy ismeretlen tettes mindenéből kifosztotta. Elvitte 20 korona készpénzt, ezüst óráját láncostól, több aprólékos zsebtárgyait. A csendőrség a megejtett nyomozás után *Buoecik* József trebosztói csavargót, mint tettest, letartóztatta.

Svehla János jőhírű turóczzsentártoni kárpitos és butoraktáros nemcsak valódi mahagony hálószoza és pallisárand ebédlő stb., továbbá saját készítesű masszív szoba- és konyhabutorokból dűsan felszerelt raktáráról nevezetes, hanem arról is, hogy temetkezési vállalata az egész Felvidéken verseny nélkül áll, mert egész temetések a legutányosabban és a gyásznak megfelelő díszes kivitelen csakis nála rendelhetők meg.

A Pesti Hírlap, mint rendszeren minden év őszén, ezuttal is figyelmezteti a magyar olvasóközönöséget, hogy immár 19-ik évfolyamába lépő nagy képes naprártak csak azok az előfizetők kapják meg karácsonyi ajándéku, akik legalább három hónap óta járattják a lapot. Ne mulassza el hát senki az alkalmat egy egész éven át használható, díszes kiállítású és gazdag tartalmu ajándék-könyv megszerzésére, kivált mikor a lap, mely azt előfizetőnek adja, Magyarországon első lapja. A „Pesti Hírlap“ ma hazánkban a legerjedtebb, tehát a legkedveltebb, legbővebb tartalommal megjelenő és minden irányban független, ép azért az igazságok bátor szókimondással hirdető újság. Vezérekkel, tárcáit, esti levelei elsőrendűek; színház-, hír-, szerkesztői üzenet- és vegyes-rovatok a leggazdagabbak; mulattató és humoros közleményeivel minden lapot felülmul. A „Pesti Hírlap“ minden előfizetője féláron rendelheti meg a „Divat-Salon“ című, kitünően szerkesztett, elsőrendű divatújságot, mely a hölgyek körében általános kedveltségnek örvend. Fel tehát, aki még nem tette, siessen előfizetni a Pesti Hírlapra, melynek ára egy hóra 2 korona 40 fillér, negyedévre pedig 7 korona s a Divat-Salonnal együtt 9 korona. A Pesti Hírlap címe: Budapest, Váci-körút 78.

Köztudomásu, hogy köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál legbitosabban hatnak a világhírű Egger-féle mellpasztillák, melyek a gyomrot nem rontják és kiltinő izütek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadozoz 50 fillér. Főraktár: Nádor gyógyszerárt Budapest, VI., Váci-körút 17.

Fiatal, ügyes

utazó-
ügynök

kerestetik, ki a magyar, tót és német nyelveket tökéletesen bírja. — Ajánlatok életkor, eddigi tevékenység és fizetési feltételekkel együtt **STEINER LAJOS** címre Turóczzsentárton küldendők.

ISKOLAI ÜGYEK.

1402. sz. Turóc vármegye kir. tanfelügyelősége.

Valamennyi iskolai tanító, illetve igazgatótanítóknak.

A vall. és közokt. m. kir. miniszter urnak f. é. 105.144 sz. rendelete alapján felhívom, hogy a benépesítési kimutatás legkésőbb f. évi október hó 10-ig hozzám betorjlesztendő. Figyelmeztetem, hogy a még fel nem járó tankötelesek beiskolázásairánt stl rögsően intézkedjék és amennyiben annak f. é. október hó 1-ig kellő fogamafja nem volna, a községi előjáráságnak ezen mulasztását ide haladéktalanul jelentse be.

Turóczzsentárton, 1908. szeptember 21.

Dr. Künsztler Károly, s. k. kir. tanfelügyelő.

„A Magyar Népiszkola Könyve“ Ezt a büszke címet érdemelne meg az a két-kötetes munka, amely most jelent meg a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) r. t. könyvkiadóvállalat kiadásában. A jeles munka azonban beéri ezzel az egyszerű címmel: „Falusi Iskolások Olvasó- és Tankönyve.“ Szerkesztette több vidéki tanító. A magyar népiszkola könyvének két okból mernők nevezni a szóban levő munkát. Először, mert az egy- és kéttanítás népiszkolák számára készült, tehát a tulajdonképpen való magyar népiszkola számára; ugyanis a hivatalos kimutatás szerint tizenhétélfélezer népiszkolánk közül majdnem tizennégyezer az egy- és kéttanítás iskola. Ezekről a szalkós viszonyu kulturintézetektől pedig, noha rendkívül mostoha a helyzetük, a nemzet és a kormány ugyanolyan kulturális munkát követel, mint a kedvezőbb helyzetben levő városi, több tanítás és jól felszerelt iskoláktól. Majdnem lehetetlenség ez a követelés. Mégsem szabad a mértéket lejjebb szállítanunk, ha nem akarunk hátul maradni a nemzetek kulturversenyében. És másodsorban éppen azért neveztük ezt a munkát a magyar népiszkola könyvének, mert a magyar népiszkola súlyos helyzetének megkönnyítésére és nehéz munkájának eredményesebbé tételére bámulatosan alkalmas. Számolva a falusi iskolák viszonyaival, röviden, velősen összefoglalja mindazt, amire ott szűkség van és fölöslegessé tesz minden más iskolai könyvet. Ez a kétkötetnyi munka: a magyar népiszkola enciklopédiája. A könyvet a vallás- és közoktatásügyi miniszterium — egy kiváló író és népoktatási szakférfi bírálata alapján — népiszkolai használatra általánosan engedélyezte. A bírálat, mely a „Hivatalos Közöny“ ez évi július 15-iki és augusztus 15-iki számában jelent meg, nagy elismeréssel, dícsérettel, sőt magasztalással szól a könyvről. Elismeri és dícséri annak didaktikai kiválóságát, gondos, művészi szerkesztését, tiszta magyaros nyelvezetét. Külső kiállításra is páratlan ez a munka népiszkolai tankönyvirodalmunkban. Ara mérsékelt: az első kötet (mely a II. és III. osztálynak való) 80 fillér, a másodiké (mely a IV., V. és VI. osztálynak való) 1 K. 60 fillér. Azt hisszük, hogy a magyar népoktatástigynek teszünk szolgálatot, midőn erre a kiváló munkára a tanító urak és az iskolai hatóságok figyelmét felhívjuk. A kiadóvállalat (Budapest, IV., Egyetem utca 4.) szívesen küld belőle ingyenes mutatványpéldányt, ha levelezőlapon kéri tőle.

KÖZGAZDASÁG.

Egy új burgonyabetegség.

Nem elég a gazdának megküzdeni azokkal a nehézségekkel, melyek az utóbbi években a munkásviszonyok terén mutatkoznak, avagy azokkal a növényi és állati betegségekkel, amelyeket már régebb idő óta ösmernünk s valamennyire védekezni is tudunk ellentük, hanem mindig újabb és újabb ilyen betegségek lépnek fel, amelyekkel szemben — legalább egyelőre — védekezni is képtelenek vagyunk, mert sok esetben magának a betegségnek keletkezési és elterjedési módját sem ösmernék, nincs is módunkban tehát felléptét és elterjedését megakadályozni.

A folyó évben is jelentkezett egy új növényi betegség, a burgonya fodrosodó betegsége, mely a növény levélzetét támadja meg, annak fodrosodását, elszáradását okozza s ezzel karöltve a gumók képződését akadályozza meg. Szakembereink ösmerték a burgonya ezen betegségeit már régebben, de nem igen fordulván elő, annak behatóbb tanulmányozásával nem foglalkoztak. Ennek következtében a magyarorszári növénykórtani állomás konstatálta ugyan e baj felléptét, felösmerte a betegséget, de semminem ellenszert, védelmi módot ajánlani nem tudott.

Egy pozsonyimegyei nagygazda a francia tudósokhoz fordult segítségért, akik a beteg gumókat, szár- és levélrészeket megvizsgálták s konstatálták, hogy a beteg gumókban a Bacillus solanicae, a fodrosodó betegség csirái találhatók fel, amely betegségről a következőket írják:

E betegség évről-évre terjed és nemcsak a romlott gumókból, hanem magából a talajból is ered. Ennélfogva a bajt még teljesen egészséges vetőgumók használata sem szüntetheti meg mindaddig, amíg a talaj nem lesz egészséges. Mert a talaj tartalmazza a bacillusok milliárdjait, melyek az egészséges gumókat mindjárt az elültetés után beteggá teszik s elpusztítják sokszor olyan rövid idő alatt, hogy ki sem kelhet. A francia tudósok a betegség elkerülésére a következőket ajánlják:

Vizes, nagyon nyirkos földre burgonyát ültetni nem szabad; mélyen fekvő talajok tehát csak lecsapolás, kiszáradás után alkalmasak a burgonyatermesztésre. Legfeljebb háromszor szabad egy és ugyanazon talajon egymásután burgonyát termesztetni. A burgonyaszitret után azonnal el kell égetni a szár- és levélrészeket s nem szabad megengedni, hogy azok a szántóföldön elrothadjanak. Ez egy nagyon fontos dolog annyival is inkább, mert általános rossz szokás a szár- és levélrészeket a szántóföldről el nem távolítani, miáltal nemcsak a fodrosodó betegség bacillusainak elterjedésére szolgáltatunk tápot, hanem egyéb burgonyabetegségek, pl. a burgonyarothadás stb. elterjedésére is. A francia tudósok állítása szerint a légenyidus, tehát az istálló- és komposzt-trágyáknak közvetlen a burgonya elvetése előtt való alkalmazásával e betegség fellépte lényegesen elősegítettik, ellenben a foszforos tartalmu műtrágyák, aminő pl. a szuperfoszfát, lényegesen akadályozzák e betegség felléptét. Beigazolják tehát a francia tudósok azon régi tapasztalatot, hogy a légenyidus istállótrágya közvetlen alkalmazása a burgonyabetegségek felléptét elősegíti, a foszfortrágyák alkalmazása ellenben csökkenti. Ajánlják továbbá, hogy az ültetésre szánt burgonyagumókat már ősszel válogassuk meg, azokat gyöngő $1\frac{1}{2}$ —2% rézgálicoldatba csávázzuk be, szárítsuk meg, s tavaszig száraz pincében tartssuk el. Ezáltal a gumókban levő spórákat megsemmisítjük s így nincs mi behatoljon a még egészséges gumókba. Végül ajánlják, hogy ültetés előtt a talajt lecsapott nikotinos kénparral fertőtlenítsük.

Franciaországban híres chrisantém-ültvényeit egy ehhez hasonló növényi betegség egy csapásra tönkretette. Akkor is kiderült, hogy a talajban van a hiba és hogy a lecsapott nikotinos kénpornak a talaj fertőtlenítésére való alkalmazása által a növényzet fej-

jődése szebbé és értékesebbé lett, mint a pusztítás előtt volt.

A francia tudósok tanácsa mindenestre megiszvelésre és követésre méltó, mert féltő, hogy abban az esetben, ha a burgonya fodrosodó betegségének elkerülésére mit sem teszünk, országos csapaként fog jelentkezni s megsemmisíti a népek ezen legelső rangu táplálékát: a burgonyát.

Árlejtés. A pozsonyi cs. és kir. élelmezési raktár a Trencsén, Nagyszombat, Bazin, Somorja, Szentgyörgy, Trencsénepölcz és Pöstyén állomásokban elhelyezett cs. és kir. közös hadserégbeli csapatok élelemszükségleteinek (kenyér és zab) biztosítása iránt folyó évi október hó 8-dikán délelőtt 10 órakor a pozsonyi cs. és kir. katonai élelmezési raktár (Mária Terézia-ut 2. sz. a.) versenytárgyalást tart.

A Temesvári Gazdasági Egyesület f. évi október hó 10., 11. és 12-én Temesváron a polgárlérvölde kertben rendezendő országos jellegű baromfi, házinyul, galamb, bor és gyümölcs kiállításáról szóló tervezeteket e napokban küldte szét az ország baromfitenyésztői, bor- és gyümölcstermelőinek. Amint a tervezetből kivehető, ezen kiállítás térdijai az idei kiállítások között a legelősebbek és emellett tömeges állami bevásárlásokról gondoskodás történt, mivel a m. kir. földművelésügyi kormányon kívül az aradi jószágigazgatóság, a helybeli állattenyésztési fellgyelőség és egyesületünk is nagyobb bevásárlásokat fognak eszközölni.

Serdülő leányok és fiúk

erősekké és vidorakká fejlődnek, elvesztik lehangoltságukat, hogyha a szükséges táplálékot

Scott-féle Emulsio

alakjában élvezik, amely az összes erősítő szerek között a legkiválóbb.

Orvosok és bábák a SCOTT-féle Emulsiót a legmelegebben ajánlják az utóbbi 32 év óta. Édes mint a tejszín.

Künyhében emészthető, mint a tej.
Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.
Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni

Szerkesztői üzenetek.

M. urnak, Bród. Köszönöm a szíveslyes üdvözlést. — V. K., Zalaegerszeg. Annak az újságnak nevétség és ostoba vádjaira nem tartom érdemesnek felelni. Egyébként köszönöm a szives figyelemzetést. — Z., Nyitra. Az én vádjaimnak a klerikálizmushoz semmi köze. Ezek 8 héttel Zsilinszky beszéde előtt jelentek meg. Arról nem tehetek, hogy a fővárosi lapok most halászták elő. — L. J., Körmöcbánya. Köszönöm a tudósítást, de amit méltóztatik látni, már el voltunk látva. Egyébként szíveslyes üdvözlöt.

Szerkesztésért felelős: Dugovich Titus.
Helyettes szerkesztő: Boldizsár Boldizsár.
Kiadótulajdonos: Moskóczy Ferencné.

Tisztelt vendégeimnek, kedves barátainak és ismerőseimnek

Boldog új évet kívánok!

לשנה טובה תכתבו

Turócszentmárton, 1908. szeptember 26.

Rösler József,
a „DOM“-szálló bérloje.

KALOGÉN

**BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ** ★

1908. évi 94149. I. B—1. sz.

Faszéneladás.

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal több erdőgondnokságában a folyó év hátralevő részében termelhető és átadható, valamint az 1909. és 1910. években termelendő faszén az alábbi csoportosítás szerint a kiténtetett vasúti állomásokhoz szállított és a vasúti kocsikba rakott állapotban f. évi november 3-án Zsarnóczán, az erdőhivatal tanács-termében d. e. 10^{1/2} órakor megtartandó zárt írásbeli versenytárgyaláson métermázsánként (q-ként) 4 korona 50 fillér kikiáltási ár alapul vételével el fog adatni.

I. csoport. A garamberzencei vasúti állomáson évente átadandó, mintegy 10.000 q faszén. — Bánatpénz 4500 korona.

II. csoport. A garamszentkereszt vasúti állomáson évente átadandó, mintegy 2000 q faszén. — Bánatpénz 900 korona.

III. csoport. A geletnekszklenőfürdő vasúti állomáson évente átadandó, mintegy 4000 q faszén. — Bánatpénz 1800 korona.

IV. csoport. A zsarnóczai vasúti állomáson évente átadandó, mintegy 7000 q faszén. — Bánatpénz 3200 korona.

Az ajánlatok minden csoportra külön összegekben tüntetendők ki, de egy ajánlati lapon is tehetők.

Az árverési és szerződési feltételek a földművelésügyi miniszterium I/B. erdőszeti főosztályában és a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők be.

Távirati és utóajánlatok el nem fogadtnak.

Érdeklődők értesítettek ez alkalommal arról is, hogy a most hirdetett széneladás megtörténtéig a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal 4 korona 50 fillér q-kénti egységár mellett teljes vasúti kocsirakományok (100 q) szállítására faszén megrendeléseket a minimális szánrakományra számított 450 koronának előzetes lefizetése ellenében és az utólagos leszámolás feltételével elfogad.

Budapest, 1908. évi szeptember hónap.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

s elnyájkásodás ellen gyors s biztos hatása

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboz 1 és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszer-tár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája hamar meggyógyított!

Kapható Turócszentmártonban:

TOPERCZER SÁNDOR GYÓGYSZERTÁRÁBAN.

Elsőrendü homoki siller bor 1 L.	64 fillér
Fehér asztali bor	72 „
Elsőrendü félrizlingi	80 „
Burgundi vörösbor	80 „

Az árak kismértékbeni vételnél értendők!

☞ **Horaim valódiságáért és jószágáért szavatosságot vállallok!**

Nagybani vételnél tetemes árengedmény!

KOCH ARMINNÉ, RUTTKA—PRIEKOPA.

A legkapósabb politikai napilap

„Az Ujság“

Főmunkatársak:

Herczeg Ferenc, Kenedi Géza, Kozma Andor, Kóbor Tamás, Mikszáth Kálmán.

Felelős szerkesztő: Gajári Ödön.

Társ-szerkesztő: Dr. Ágai Béla.

Előfizetési árak:

Egész évre 28—K | Negyedévre 7—K

Fél évre 14—K | Egy hónapra 2-40 K

Hetenkint Asszony és Gyermekek melléklet.

Megrendelő cím:

„Az Ujság“ kiadóhivatala Budapest, Rákóczi-ut 54.

„AZ UJSÁG“ olvasóterme a vidékről a fővárosba jövő t. előfizetőink rendelkezésére áll.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik,

A konyhában és házbán

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schieht szarvasszappanával

tisztítsunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondossággal szükségeseltetik.

Tanítók!

Tanszerszükségleteiteket zerezzétek be

Moskóczi Ferencné

könyv- és papírkereskedésében

Turócszentmártonban

Aki hirdetni akar,

még pedig sikerrel, az forduljon az „**ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ**” (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Diszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknél díjmentesen.

Jó minőségű téli almát

szállít

BENICZKY ÁKOS nemőczi gazdasága (u. p. Puhó, Trencsén megye) mázsánként 24—40 koronánként minőség szerint.

Csak az ily cégébláival jelzett üzletekben lesznek eredeti SINGER-féle varrógépek elárulva!

Figyelem! A máshol vásárolt „Singer varrógép” utáizata csak az eredeti SINGER-féle varrógépnek!

SINGER Co. varrógép r.-t.
Turócszentmárton, Fő-utca 138.

Fektor

az egyetlen

hashajtó limonádé.

Kellemes ízű, gyors és biztos hatású.

Szükséges minden háztartásban!

Kapható mindenütt. Üvege 80 fill.
„**ROLUMBUS**” vegyszeti gyár részv. társ.
Budapest, VIII., József-utca 16—18.

Fényképezési gépek

és az összes kellékek

kitűnő minőségben és olcsó áron

Moskóczi Ferencné

könyvkereskedésében
Turócszentmártonban kaphatók.

Wix Miksa

fűszer- és csemegekereskedése
Turócszentmárton.

Élelmi szerek és szeszes italok raktára. Nagy választék ajándéktárgyakban.

Üvegezési vállalat!

NOXIN

A LEGJOBB CIPŐ-KRÉM

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.
Hochsinger Testvérek Budapest.

Hirdetéseket

felvesz a kiadóhivatal.

Héda B.

fűszer-, csemegé- és gyümölcskereskedése
Turócszentmártonban.

Naponta friss nyers s főtt prágai sonka nagyban és kicsinyben! — 5 kgrammos kosár legfinomabb friss csemegeszőlő 1 forint 35 kr.

Postai kiszolgálás a legpontosabban eszközöltetik.
Kávé nagy raktár.

Turóc vármegye Földrajza

már megjelent. Kapható
Moskóczi Ferencné
könyv- és papirkereskedésében
Turócszentmártonban

Haltenberger Béla Kassa

ruhafestő, vegytisztító és gőzmosó gyárainak képviselője:

Reisz Lipótnál, Turócszentmárton.

Nagy választék női kalapokban.

LEOPOLD GYULA

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan:

Garvens-szivattyut

Garvens-művek. WIEN XX/2.

Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TYUKSZEMHALÁL

Ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sóborszesz az

ERŐ SÓBORSZESZ

Ára 2 K, 1 K és 80 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a

KOSMOS vegyszert és kozmetikai laboratórium.

GYŐR, BAROSS-UT.

Csemegé-konzervek

BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttök, lekvár, szörpök, gomba-, hús- és fűszél-konzervek, sámas borocskák, — legkiválóbb minőségben szállít — elsőosztályú fűszereket közvetlenül a s

BÉLHURUT

(hasmenés), gyomorgyógyászat legújabb gyógyszere a BARTA-féle fatörce állóanyaggyógyászati, kapható gyógyszerüzletben. 5 füzet 9 k-ot tartalmazó csomag.

Felkai Központgyár, Barta József

Felka (Csemegemegye). — Kérjen árjegyzéket!

VERSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSEG

gyógyítására a legkiválóbb készítmény a KRIEGHEIM-OLDÓ

TOKAJI CHINA-VASBOR.

Rendkívül hatékony, erősítő, tisztító a vért.

Kis Üveg Ára 8-20 kor. Nagy Üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárakban.

Postán küldi: KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kálvária-ter.

PLATSCHEK VILMOS

ellamert legolcsóbb, legazolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

RIVOLI

fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓZI-UT 30.
készülnek csak elsőrendű művészi kivitelben fényképnagyítók, agyare- és olajfestmények. Másolatok selgelyre, bársonyra, tóra, életnagyságra stb. Bross, függelék, tü stb. apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sírkövekre stb. Mirel köldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket!

Doboz 2 kor.
Postai szállítással: „FERER GALAMB” győgyesztár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Meglepő haladás!

FICHTENIN

A legértékesebb, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta fűszert a lakásban ép egy, mint mindennemű bűzadás, védelem és levételtől is egyéb kár- és velenyben károsító ártalmat és azok pótlást anonnal megűti.
Legmeghíhatóbb védőeszköz és darázs oltása.
Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosított a feltétlen eredményt.

Veszerkiváló Magyarországi részle: DIAMANT és VADAS

Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDANY SZERENCSEJE PARATLAN!

Levelezésünk osztály- sorsjeggyel csakis

BOGDANY S.

Árványosi sorsjeggyel 1-1-1-1-1
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA

5 nap alatt biztosan kint.
Téglője K 1-20
Dr. KOVÁCS Győgytára
Budapest, Győr-utca 17.
„Tollat-diskót” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal

Beretvás-MIGRAIN-pasztillát,
1 doboz 1 kor. 80 fillér.
1 doboz 1 kor. 80 fillér.
Férk-100 BERETVÁS TAMÁS Győgytár KISPEST, utca 2
Ingyen postai szállítással: 5 doboz rendeléssel!

PARIS

Szállítás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 26. sz. 100 szoba 250 k-ot feljebb, kizárólagos palé világyvilágítású szobák, fürdő, szőnyegek, kávéház, étterem. Világos és megállítható az egész pályaudvarok és megállóhelyek haláljára.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

Schuller Kaszinó-étterem

VI., ANDRÁSSY-UT 30. sz.
Elsőrendű konyha! Naponta rendezvény!

Dr. KOVÁCS J.

homopátiái rendelő-írószoba
1215 Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER

Első és legnagyobb
molykár ellen védő részle.